

יסודות החשבונאות

פרק 13 - נכסים בלתי מוחשיים IAS38

תוכן העניינים

1. כללי 1

נכסים בלתי מוחשיים IAS38

שאלות

- (1) נכס בלתי מוחשי מוגדר כ"נכס לא כספי, ניתן לזיהוי וחסר מהות פיזית".
א. מהם התנאים לכך שנכס בלתי מוחשי יוגדר כ"ניתן לזיהוי"?
ב. מהם התנאים להכרה בנכס בלתי מוחשי?
- (2) תקן חשבונאות בינלאומי מספר 38 מבצע הבחנה בגין שתי סוגים של נכסים בלתי מוחשיים: כזה שפותח על ידי הישות (פותר פנימית) וכזה שנרכש מחיצוניים. מדוע התקן מבצע הבחנה בין נכס בלתי מוחשי שיוצר פנימית וכזה שנרכש מחיצוניים?
- (3) כאשר ישות מפתחת נכס בלתי מוחשי, יש לבצע הבחנה בין שתי שלבים:
א. מהם השלבים השונים במסגרת פיתוח נכס בלתי מוחשי?
ב. מהם מאפייני כל שלב במסגרת פיתוח נכס בלתי מוחשי?
ג. מדוע מבצעים הבחנה בין השלבים השונים?
ד. מהו השפעת כל שלב על דוח רווח והפסד והמאזן?
ה. מתי נעבור משלב אחד לשלב השני?
- (4) התקן מאפשר לישות לבחור אחת מבין שתי שיטות לטיפול בנכס בלתי מוחשי.
א. מהן השיטות?
ב. האם קיים הבדל בגין השיטות כפי שמתיר 38 לעומת השיטות כפי שמתיר 16.
- (5) האם עומד הצורך לבצע הפחתה שיטתית של נכס בלתי מוחשי?
- (6) האם קיים ערך שייר (גרט) לנכס בלתי מוחשי?
- (7) להלן 3 היגדים בנושא נכסים בלתי מוחשיים:
I. העלות של נכס בלתי מוחשי אשר נוצר פנימית הוא סכום היציאות המתהוות מתחילת השנה שבה הנכס הבלתי מוחשי מקיים לראשונה את הקריטריונים להכרה.
II. נכס בלתי מוחשי הנובע ממחקר (או משלב המחקר של פרויקט פנימי) לא יוכר. יציאה בגין מחקר (או משלב המחקר של פרויקט פנימי) תוכר כהוצאה בעת התהוותה, אלא אם כן בשלב המחקר של פרויקט פנימי, ישות יכולה להוכיח שקיים נכס בלתי מוחשי אשר יפיק הטבות כלכליות עתידיות צפויות.
III. מותגים, זכויות הוצאה לאור, רשימת לקוחות ופריטים דומים במהותם, אשר נוצרו פנימית, לא יוכרו כנכסים בלתי מוחשיים.

איזה/אילו מההיגדים לעיל נכון/ים בהתאם להנחיות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 38 בדבר נכסים בלתי מוחשיים?

- א. רק היגד I.
- ב. רק היגד II.
- ג. רק היגד III.
- ד. היגדים I ו-II.
- ה. היגדים I ו-III.

(8) להלן שלושה משפטים בנושא נכסים בלתי מוחשיים :

I. עלויות אשר לא ניתן לייחסן לשלב המחקר או לשלב הפיתוח, תיזקפנה לדוח רווח והפסד.

II. ביישום מודל הערכה מחדש, נכס בלתי מוחשי יוצג בסכום משוערך שהוא השווי ההוגן, כאשר השווי ההוגן ייקבע בהתייחס רק לשוק פעיל.

III. נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר, לא יופחת באופן שיטתי.

איזה/אילו מהמשפטים לעיל נכון/ים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 38 בדבר נכסים בלתי מוחשיים?

- א. רק משפטים I ו-II.
- ב. רק משפטים I ו-III.
- ג. רק משפט I.
- ד. כל המשפטים.
- ה. רק משפט III.

(9) להלן שלושה משפטים בנושא נכסים בלתי מוחשיים :

I. לאחר ההכרה הראשונית ניתן להציג נכס בלתי מוחשי בסכום משוערך, שהוא שווי ההוגן בהתייחס לשוק פעיל בלבד.

II. יציאה עוקבת בגין מותגים וזכויות הוצאה לאור (שנרכשו מחיצוניים או אשר נוצרו פנימית) יוכרו כנכסים בלתי מוחשיים בעת התהוותה.

III. יציאה בגין פריט גלתי מוחשי שהוכרה לראשונה כהוצאה, לא תוכר בחלק מהעלות של נכס בלתי מוחשי במועד מאוחר יותר.

איזה/אילו מהמשפטים לעיל נכון/ים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 38 בדבר נכסים בלתי מוחשיים?

- א. כל המשפטים נכונים.
- ב. רק המשפטים I ו-III.
- ג. רק משפטים I ו-II.
- ד. רק משפט III.
- ה. רק משפט I.

10 תקן בינלאומי מספר 38 הדן בנכסים בלתי מוחשיים, קובע את הקריטריונים להכרה בנכס בלתי מוחשי וכיצד יש למדוד את ערכו בספרים.

להלן ארבעה היגדים באשר להכרה ומדידה של נכס בלתי מוחשי:

- I. ניתן להכיר במוניטין שנוצר פנימית בישות רק אם הוא ניתן למדידה באופן מהימן.
- II. מותג אשר נוצר פנימית ביישות, בשונה ממוניטין, יכול להיות מוכר כנכס בלתי מוחשי, משום שניתן לזהות אותו ביחס לפיתוח שאליו הוא שייך.
- III. העלות של נכס בלתי מוחשי, אשר נוצר פנימית, הוא סכום העלויות הישירות והכשרת עובדים לתפעול הנכס, שהתהוו מהמועד שבו הנכס הבלתי מוחשי מקיים את הקריטריונים להכרה כנכס ועד לשימוש בו.
- IV. אם ישות אינה יכולה להבדיל בין שלב המחקר לשלב הפיתוח של פרויקט פנימי ליצירת נכס בלתי מוחשי, היישות מטפלת ביציאה בגין פרויקט זה כאילו התהוותה בשלב המחקר בלבד.

איזה/אילו מהמשפטים נכון/ים בהתאם להנחיות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 38 בדבר נכסים בלתי מוחשיים?

- א. רק משפט I.
- ב. רק משפט II.
- ג. רק משפט III.
- ד. רק משפט IV.
- ה. רק משפטים II ו-III.

11 חברה "לוסט-טורר-דבאי" זכתה במרכז בלעדי להפעלת קו רכבת מחיפה לתל אביב. החברה תשלם 100 שקלים מידי שנה, לתקופה של 10 שנים. עם תום התקופה, החברה יכולה לחדש את הזיכיון הבלעדי ללא תמורה. לדעת החברה, צפוי לה הטבות כלכליות כתוצאה מהפעלת קו הרכבת לתקופה בלתי מוגבלת.

נדרש:

לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 38:

- א. האם הזכות הבלעדית להפעלת קו הרכבת היא בגדר נכס בלתי מוחשי?
- ב. הנחה: קו הרכבת הוא בגדר נכס בלתי מוחשי. האם יש להפחית נכס בלתי מוחשי זה?
- ג. הנחה: קו הרכבת הוא בגדר נכס בלתי מוחשי. עם זאת, בתום התקופה אין וודאות לכך שניתן יהיה לחדש את הזיכיון. במידה וניתן יהיה לחדשו, הדבר יהיה כרוך בעלות משמעותית. האם יש להפחית נכס בלתי מוחשי זה?

12) חברת ההיי טק "אקזיט לכולם" מבצעת פעילות מחקר ופיתוח. לחברה שני מוצרים :

מוצר א' – למוצר אב טיפוס מוגמר. החברה צופה כי ביכולתה לסיים באופן מוחלט את ייצורו : הן מבחינה טכנולוגית והן מבחינה כספית. החברה ערכה מספר סקרים אשר הצביעו על דרישה בשוק למוצר זה. מוצר ב' – החברה עדיין מנסה להשלים את פיתוח המוצר, אך צופה כי כאשר זה יושלם, החברה תוכל למוכרו ביוקר.

נדרש :

לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 38 :

- א. לגבי כל מוצר בנפרד – האם המוצר בשלב המחקר או הפיתוח?
- ב. בהתבסס על תשובתך לסעיף א', כיצד יסווגו עלויות עוקבות בגין מוצר א' ומוצר ב'?

13) חברת "משעמם-לי בחשבונאות" רכשה זיכיון להפעלת קו גלילות תמורת 500 שקלים. החברה צופה כי תעשה שימוש בזיכיון במשך 4 שנים, ולאחר מכן ניתן יהיה למכור את הזיכיון ב- 100 שקלים. הנח כי הזיכיון להפעלת קו גלילות עומד בהגדרת נכס בלתי מוחשי.

נדרש :

לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 38 :

- א. האם יש להפחית נכס בלתי מוחשי, ואם כן על פני כמה שנים?
- ב. הנח כי נדרש להפחית נכס בלתי מוחשי, מהו סכום ההפחתה השנתית?